

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор / 11

1. КОНЦЕПЦИИ

- 1.1. Началото на аналитичната философия на науката / 18
Бъртранд Ръсел. Философията на логическия атолизъм (1918) / 21
Лудвиг Витгенщайн. Логико-философски трактат (1921) / 31
Рудолф Карнап, Ото Нойрат, Ханс Хан. Научното схващане на света – Виенският кръг (1929) / 35
Виктор Крафт. Виенският кръг. Възникването на неопозитивизма (1950) / 39
- 1.2. Критически рационализъм (Карл Поппър) / 45
Карл Р. Поппър. Логика на научното откритие (1934) / 47
Карл Р. Поппър. Еволюцията и дървото на познанието (1961) / 59
- 1.3. Епистемологичен холизъм (теза на Дюем-Куайн) / 67
Пиер Дюем. Физическата теория. Нейната цел и нейната структура (1906) / 68
Уилърд ван Орман Куайн. Две догми на емпиризма (1950) / 72
- 1.4. Парадигма и научна революция / 78
Томас С. Кун. Повторни мисли за парадигмите (1969) / 79
Томас С. Кун. Структурата на научните революции (1962) / 87
- 1.5. Методология на научните изследователски програми / 94
Имре Лакатош. Фалсификацията и методологията на научните изследователски програми (1970) / 96
- 1.6. Епистемологичен анархизъм / 114
Паул Файерабенд. За ограничената валидност на методологическите правила (1972) / 116
Паул Файерабенд. Утешителни думи за специалиста (1970) / 126
- 1.7. Социология на научното знание / 134
Дейвид Блур. Знанието и социалните идеологии (1976) / 136
Брюно Латур, Стив Улгар. Живот в лабораторията. Конструирването на научните факти (1979) / 141
Алан Сокал. Един физик експериментира с културните изследвания (1996) / 147
Жан Брикмон и Алан Сокал. Науката и социологията на науката: отвъд войната и мира (2001) / 153
Алан Сокал. Философските мистификации на професор Латур (1997) / 155

2. ПРОБЛЕМИ

2.1. Опитното обосноваване / 158

Карл Р. Попър. Логика на научното откритие (1934) / 160

Джон Стюарт Мил. Система на логиката (1843).

Книга III: За индукцията / 162

Уилям Хюъл. Философия на индуктивните науки (1840).

Част II, книга XI / 166

Джон Стюарт Мил. Система на логиката (1843).

Книга III: За индукцията / 171

Ернст Мах. Механиката в нейното развитие (1883) / 179

2.2. Опит и наблюдателни твърдения / 183

Рудолф Карнап. Физическият език като универсален език на науката (1932) / 185

Ото Нойрат. Протоколните твърдения (1932) / 188

Мориц Шлик. За фундамента на познанието (1934) / 194

Карл Попър. Логика на научното откритие (1934) / 198

Норуд Ръсел Хансън. Схеми на откритието (1958) / 205

Джеймс Боген и Джеймс Угуърд. Да избегнем IRS (2005) / 212

2.3. Потвърждение и вероятност / 223

Карл Хемпел. Изследвания върху логиката на потвърждението (1945) / 225

Нелсън Гудман. Факт, фикция и предвиждане (1955) / 230

Хилари Пътнам. Вероятност и потвърждение (1967) / 232

Уесли Салмън. Рационалност и обективност

в науката или Том Кун среща Том Бейс (1990) / 233

2.4. Концептуалната рамка / 239

Рудолф Карнап. Емпиризъм, семантика и онтология (1950) / 241

Уилърд ван Орман Куайн. Две догми на емпиризма (1950) / 246

Уилърд ван Орман Куайн. Онтологическата относителност (1968) / 247

Карл Р. Попър. Митът за концептуалната рамка (1965) / 255

2.5. Научната теория / 259

Пиер Дюем. Физическата теория. Нейната цел и нейната структура (1906) / 260

Ърнест Нейгъл. Структурата на науката (1961) / 266

Стивън Тулмин. Философия на науката. Въведение (1953) / 274

Роналд Гибри. Как моделите се използват за репрезентиране на реалността (2004) / 282

- 2.6. Научен реализъм и антиреализъм / 293
Бас ван Фраасен. Научната картина (1980) / 295
Йън Хакинз. Външна репрезентация и намеса отвътре (1980) / 301
Артур Файн. Неестествени позиции: реалистката и инструменталистката добавка към науката (1986) / 307
- 2.7. Научното обяснение / 312
Карл Хемпел. Логиката на функционалния анализ (1959) / 313
Силвейн Бромбъргър. Въпроси със „защо“ (1966) / 326
Майкъл Скривън. Обяснение и предвиждане в еволюционната теория (1959) / 326
Уесли Салмън. Статусът на предварителните вероятности при статистическото обяснение (1965) / 327
Бас ван Фраасен. Научната картина (1980) / 328
Филип Кичър. Обяснителното обединяване и каузалната структура на света (1989) / 332
Франсиско Аяла. Телеологични обяснения и телеология (1998) / 337
- 2.8. Редукционизъм и плурализъм / 340
Паул Опенхайм и Хилари Пътнам. Единството на науката като работна хипотеза (1958) / 342
Ърнест Нейгъл. Проблеми на логиката на редуктивните обяснения (1974) / 348
Нанси Картрайт. Фундаментализъм или колаж от закони? (1999) / 354
- 2.9. Природата на математическото познание / 361
Джон Стюарт Мил. Система на логиката (1843).
Книга II: За разсъждението / 363
Карл Хемпел. Проблемът за истината / 368
Уилърд ван Орман Куайн. Необходима истина (1967) / 375
Уилърд ван Орман Куайн. Карнап и логическата истина (1954) / 378
Анри Поанкаре. Наука и хипотеза (1902) / 380
Пенелопи Магу. Неотстранимостта и практиката (1992) / 391

3. ВЪРХОВИ МОМЕНТИ В МОДЕРНАТА НАУКА

- 3.1. Класическа механика / 399
Н. У. Читъндън. Животът на сър Исак Нютон (1846) / 400
Исак Нютон. Математически начала на природната философия (1687) / 401

- 3.2. Специална и обща относителност / 409
Алберт Айнщайн. Специалната и общата теория на относителността (1916) / 411
- 3.3. Квантова механика / 416
Вернер Хайзенберг. Физическите принципи на квантовата теория (1930) / 417
Нилс Бор. Може ли квантовомеханичното описание на физическата реалност да се смята за пълно (1935) / 420
Вернер Хайзенберг. Развитие на понятията в историята на квантовата теория (1972) / 431
- 3.4. Хаос и ред / 437
Ервин Шрьодингер. Какво е животът? Физическият аспект на живата клетка (1944) / 442
Иля Пригожин, Изабел Стенжер. Новата връзка (метаморфоза на науката) (1979) / 452
Джереми Енгланд. Статистическа физика на саморепликацията (2013) / 460
Николай Перунов, Робърт Марсланд, Джереми Енгланд. Статистическа физика на адаптацията (2016) / 461
Тог Грингрич, Джордан Хоровиц, Николай Перунов, Джереми Енгланд. Граници на дисипация на всички текущи флуктуации от стабилното състояние (2016) / 462
- 3.5. Живот, еволюция, човешки геном / 463
Чарлз Дарвин. Произход на видовете (1872) / 464
Мотоо Кимура. Скорост на еволюцията на молекулярно ниво (1968) / 474
Манфред Айген, Р. Винклер. Играта на живота (1973) / 480
Дж. Д. Уотсън, Ф. Х. Крик. Молекулярна структура на нуклеиновите киселини. Структура за дезоксирибонуклеиновата киселина (1953) / 489
Дж. Д. Уотсън, Ф. Х. Крик. Генетични импликации на структурата на ДНК (1953) / 492
Дж. Уотсън и Ф. Х. Крик. Структурата на ДНК (Колд Спринг Харбър) (1953) / 498
Дж. Крейг Вентър и сътрудници. Секвенцията на човешкия геном (2001) / 499
Качествена преценка на секвенцията на човешкия геном (2004) / 501
Крейг Вентър и колектив. Дизайн и синтез на минимален бактериален геном (резюме) (2016) / 506

3.6. Мозък и съзнание / 510

Родолфо Линас. Азът на Вортекса (2001) / 512

Антонио Дамазио. Грешката на Декарт: емоциите, разумът и човешкият мозък (1994) / 524

3.7. Наука за културата / 532

Франц Боас. Антропологията и модерният живот (1928) / 533

Лесли Уайт. Науката за културата (1943) / 541

Ричли Крейно. Културна антропология:

Как да разбираме себе си и другите (1990) / 548

За каква философия на науките става дума днес?

И за каква наука? Говорим за учените с бели престилки. Истинският „философ на науката“ е човекът (источник като всички други протоди) на английския жаргон „philosophy of science“. Думата „science“ не означава истината, литературната теория или педагогиката, както на български също наричаме науки. Тук става дума за едно семейство от науки, които водят за обралец физиката, химията и биологията.

Представяме адян философски курс, типичен за английските страни. Той започва с неореалистичката философия на науката, с създаващите теории, помислите с радикално противонавременно въглед, се отнасят от нея. Нескътннството, Гастон Башлар, Александър Коури, Михаил Фуко са много бавни особено до днешните автори тук.

¹ Говорим, ако човек трябва да се занимава с философията. Английски се е обикнала антропологично по български философията философия. Това означава, че.

² Истината не е за учените на белия си мислен престилка. Но знаем, че ги обичат бавни козети до една философията.